

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 19 listopada 2018 roku Sąd Rejonowy dla Łodzi – Śródmieścia w Łodzi, w sprawie z powództwa P. R. przeciwko P. S. i J. K. o zapłatę kwoty 8.706,34 złotych w pkt I zasądził od P. S. i J. K. na rzecz P. R. solidarnie kwotę 8.706,34 złotych wraz z odsetkami za zwłokę liczonymi od poszczególnych kwot:

1. 36,07 złotych od dnia 1 lipca 2015 roku do dnia 31 grudnia 2015 roku i od dnia 1 stycznia 2016 roku do dnia zapłaty wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie w transakcjach handlowych;
2. 35,94 złotych od dnia 14 lipca 2015 roku do dnia 31 grudnia 2015 roku i od dnia 1 stycznia 2016 roku do dnia zapłaty wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie w transakcjach handlowych;
3. 50,51 złotych od dnia 22 sierpnia 2015 roku do dnia 31 grudnia 2015 roku i od dnia 1 stycznia 2016 roku do dnia zapłaty wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie w transakcjach handlowych;
4. 14,09 złotych od dnia 30 września 2015 roku do dnia 31 grudnia 2015 roku i od dnia 1 stycznia 2016 roku do dnia zapłaty wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie w transakcjach handlowych;
5. 23,40 złotych od dnia 1 października 2015 roku do dnia 31 grudnia 2015 roku i od dnia 1 stycznia 2016 roku do dnia zapłaty wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie w transakcjach handlowych;
6. 24,34 złotych od dnia 7 października 2015 roku do dnia 31 grudnia 2015 roku i od dnia 1 stycznia 2016 roku do dnia zapłaty wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie w transakcjach handlowych;
7. 27,06 złotych od dnia 14 października 2015 roku do dnia 31 grudnia 2015 roku i od dnia 1 stycznia 2016 roku do dnia zapłaty wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie w transakcjach handlowych;
8. 24,19 złotych od dnia 21 października 2015 roku do dnia 31 grudnia 2015 roku i od dnia 1 stycznia 2016 roku do dnia zapłaty wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie w transakcjach handlowych;
9. 26,68 złotych od dnia 28 października 2015 roku do dnia 31 grudnia 2015 roku i od dnia 1 stycznia 2016 roku do dnia zapłaty wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie w transakcjach handlowych;
10. 15,17 złotych od dnia 17 listopada 2015 roku do dnia 31 grudnia 2015 roku i od dnia 1 stycznia 2016 roku do dnia zapłaty wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie w transakcjach handlowych;
11. 29,71 złotych od dnia 18 listopada 2015 roku do dnia 31 grudnia 2015 roku i od dnia 1 stycznia 2016 roku do dnia zapłaty wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie w transakcjach handlowych;
12. 35,20 złotych od dnia 26 listopada 2015 roku do dnia 31 grudnia 2015 roku i od dnia 1 stycznia 2016 roku do dnia zapłaty wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie w transakcjach handlowych;
13. 35,66 złotych od dnia 9 grudnia 2015 roku do dnia 31 grudnia 2015 roku i od dnia 1 stycznia 2016 roku do dnia zapłaty wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie w transakcjach handlowych;
14. 17,11 złotych od dnia 15 grudnia 2015 roku do dnia 31 grudnia 2015 roku i od dnia 1 stycznia 2016 roku do dnia zapłaty wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie w transakcjach handlowych;
15. 34,54 złotych od dnia 24 grudnia 2015 roku do dnia 31 grudnia 2015 roku i od dnia 1 stycznia 2016 roku do dnia zapłaty wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie w transakcjach handlowych;

oraz odsetkami ustawowymi za opóźnienie w transakcjach handlowych liczonymi od kwot:

16. 42,96 złotych od dnia 22 stycznia 2016 roku do dnia zapłaty;
17. 18,94 złotych od dnia 1 marca 2016 roku do dnia zapłaty;
18. 12,44 złotych od dnia 18 marca 2016 roku do dnia zapłaty;
19. 38,32 złotych od dnia 13 kwietnia 2016 roku do dnia zapłaty;
20. 6,35 złotych od dnia 15 kwietnia 2016 roku do dnia zapłaty;
21. 37,70 złotych od dnia 15 kwietnia 2016 roku do dnia zapłaty;
22. 23,06 złotych od dnia 30 września 2015 roku do dnia 31 grudnia 2015 roku i od dnia 1 stycznia 2016 roku do dnia zapłaty z odsetkami ustawowymi za opóźnienie w transakcjach handlowych

oraz w pkt II zasądził od P. S. i J. K. na rzecz P. R. solidarnie kwotę 2.117,00 złotych tytułem zwrotu kosztów procesu, w tym kwotę 1.817,00 złotych tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego (wyrok – k. 199 – 199 odw.; uzasadnienie – k. 200 – 202 odw.; tom II).

Apelację od powyższego orzeczenia złożyli pozwani – P. S. i J. K., zaskarżając je w całości.

Zaskarżonemu wyrokowi skarżący zarzucili naruszenie przepisów prawa procesowego w zakresie mającym istotny wpływ na wynik sprawy, tj. art. 233 k.p.c., poprzez dokonanie dowolnej, a nie swobodnej oceny zgromadzonego materiału dowodowego, przejawiającej się w niezasadnej:

- odmowie wiarygodności zeznaniom pozwanych w zakresie zawarcia ramowej umowy sprzedaży (umowy stałej współpracy), co skutkowało bezzasadnym, wielokrotnym zasądzeniem kwoty 40 euro tytułem rekompensaty za koszty odzyskiwania należności, w sytuacji, gdy koszty te sprowadzały się do jednokrotnego wystosowania wezwania do zapłaty, co należy uznać za sprzeczne z zasadami współżycia społecznego nadużycie prawa podmiotowego przez powoda w rozumieniu art. 5 k.c.,

- sprzecznej z zasadami doświadczenia życiowego odmowie wiarygodności zeznaniom pozwanych w zakresie żądania zaliczenia wpłaconej kwoty 1.100 złotych na poczet najstarszych należności, pomimo konsekwentnego podnoszenia tej okoliczności przez pozwanych od początku procesu i logice płynącej z zaliczania wpłat na należności najstarsze, a nie najnowsze, jak to zazwyczaj ma miejsce w obrocie gospodarczym.

Wskazując na powyższe zarzuty skarżący na podstawie art. 368 § 1 pkt 5 k.p.c. wnieśli o uchylenie wyroku w całości i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi I instancji, względnie o zmianę wyroku poprzez oddalenie powództwa w całości oraz zwrot kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego za postępowanie przed Sądem I i II instancji, według norm przepisanych (apelacja – k. 208 – 211; tom II).

W odpowiedzi na apelację pozwanych powód wniósł o jej oddalenie w całości oraz zasądzenie od pozwanych solidarnie na rzecz powoda kosztów postępowania drugoinstancyjnego, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych (odpowiedź na apelację – k. 225 – 227 odw.).

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Przedmiotowa sprawa podlega rozpoznaniu w postępowaniu uproszczonym uregulowanym w art. 505¹ k.p.c. - art. 505¹⁴ k.p.c. W postępowaniu tym apelację można oprzeć na dwóch wskazanych w przepisie art. 505⁹ § 1¹ k.p.c. podstawach: naruszeniu prawa materialnego przez błędną jego wykładnię lub niewłaściwe zastosowanie oraz naruszeniu przepisów postępowania, jeżeli mogło ono mieć wpływ na wynik sprawy.

W świetle stanowiska Sądu Najwyższego apelacja w postępowaniu uproszczonym

ma charakter apelacji ograniczonej (por. stanowisko Sądu Najwyższego zawarte w uchwale z dnia 31 stycznia 2008 roku; III CZP 49/07, OSNC 2008/6/55, mającej moc zasady prawnej). Oznacza to, że jej celem jest kontrola wyroku wydanego przez sąd pierwszej instancji (z punktu widzenia jego zgodności z materiałem procesowym pozostającym w dyspozycji sądu orzekającego) w granicach wyznaczonych przez treść zarzutów apelacji.

Apelacja pozwanych jest częściowo zasadna, jednakże z innych przyczyn niż wskazane w apelacji.

Sąd II instancji rozpoznający sprawę na skutek apelacji nie jest związany przedstawionymi w niej zarzutami dotyczącymi naruszenia prawa materialnego, wiąza go natomiast zarzuty dotyczące naruszenia prawa procesowego; w granicach zaskarżenia bierze jednak z urzędu pod uwagę nieważność postępowania (stanowisko takie zajął Sąd Najwyższy w uchwale z dnia 31 stycznia 2008 roku; III CZP 49/07, OSNC 2008/6/55). Oznacza to, że sąd II instancji bez względu na stanowisko stron oraz zakres zarzutów, powinien zastosować właściwe przepisy prawa materialnego, a więc także usunąć ewentualne błędy prawne sądu pierwszej instancji, niezależnie od tego, czy zostały one wytknięte w apelacji (stanowisko takie zajął Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 18 maja 2007 roku; I CSK 91/07, LEX nr 286761, w wyroku z dnia 9 kwietnia 2008 roku; II PK 280/07, LEX nr 469169). Stosowanie prawa materialnego przez sąd II instancji w ogóle nie może być związane z zakresem zarzutów apelacyjnych. Kontrola sądu II instancji odbywa się jednak w granicach zaskarżenia.

Na podstawie zgromadzonego materiału dowodowego Sąd Rejonowy prawidłowo przyjął, iż P. S. i J. K. działając w ramach prowadzonej działalności gospodarczej nabyli od pozwanego ruchomości, co zostało potwierdzone wystawionymi fakturami VAT. Nie budziło wątpliwości, iż pozwani spełnili roszczenia wynikające z faktur, lecz po terminie ich płatności wynoszącym od 37 do 221 dni. Kwoty wpłacane przez pozwanych były zaliczane przez powoda na poczet najstarszych, nieuregulowanych faktur, a także na poczet odsetek. W dniu 7 lipca 2016 roku pozwany wpłacił na rachunek powoda kwotę 1.100 złotych, która to została zaliczona przez powoda na poczet faktur VAT nr (...), o czym pozwany został poinformowany przez M. K., pracownicę powoda. Jednakże powódka nie wystawiła pokwitowania co do sposobu zaliczenia wpłaty kwoty 1.100,00 złotych. Nie było zatem podstaw do zastosowania art. 451 § 2 k.c. Tym samym z pola widzenia powoda umknął fakt, iż wyrok Sądu Apelacyjnego w Białymstoku, na który wskazywał w odpowiedzi na sprzeciw, dotyczył braku obowiązku sporządzenia pokwitowania co do sposobu zaliczenia wpłaty w trybie art. 451 § 1 zd. 2 k.c., a nie art. 451 § 2 k.c.

Wobec tego należało uznać, iż wpłata ta winna być zaliczona zgodnie z treścią art. 451 § 3 k.c. Zgodnie z treścią powyżej wskazanego unormowania w braku oświadczenia dłużnika lub wierzyciela spełnione świadczenie zalicza się przede wszystkim na poczet długu wymagalnego, a jeżeli jest kilka długów wymagalnych – na poczet najdawniej wymagalnego.

Biorąc powyższe pod uwagę wpłata kwoty 1.100,00 złotych winna być zaliczona zgodnie z art. 451 § 3 k.c., co skutkowało oddaleniem powództwa w zakresie kwoty 609,54 złotych z odsetkami po dniu 7 lipca 2016 roku w wysokości odsetek za zwłokę. Zgodnie bowiem z treścią art. 7 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 2013 roku o terminach zapłaty w transakcjach handlowych w brzmieniu obowiązującym do dnia 31 grudnia 2015 roku (Dz. U. z 2013 roku; poz. 403 z późn. zm.) w transakcjach handlowych – z wyłączeniem transakcji, w których dłużnikiem jest podmiot publiczny - wierzycielowi, bez wezwania, przysługują odsetki w wysokości odsetek za zwłokę określanej na podstawie art. 56 § 1 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku - Ordynacja podatkowa (Dz. U. z 2012 roku; poz. 749, z późn. zm.), chyba że strony uzgodniły wyższe odsetki, za okres od dnia wymagalności świadczenia pieniężnego do dnia zapłaty, jeżeli są spełnione łącznie następujące warunki: 1) wierzyciel spełnił swoje świadczenie; 2) wierzyciel nie otrzymał zapłaty w terminie określonym w umowie albo wezwaniu, o którym mowa w art. 6 ust. 2 i 3. Wobec powyższego nie było podstaw do naliczenia odsetek ustawowych za opóźnienie w transakcjach handlowych zawartych przed 31 grudnia 2015 roku.

Natomiast po dniu 1 stycznia 2016 roku tj. po wejściu w życie noweli do ustawy o terminach zapłaty w transakcjach handlowych stosownie do treści art. 55 ust. 1 ustawy z dnia 9 października 2015 roku o zmianie ustawy o terminach zapłaty w transakcjach handlowych, ustawy – Kodeks cywilny oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2015 roku; poz.

1830), zmieniającej m.in. ustawę o terminach zapłaty w transakcjach handlowych z dniem 1 stycznia 2016 roku do transakcji handlowych w rozumieniu ustawy zmienianej w art. 1, zawartych przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy, stosuje się przepisy dotychczasowe (ust. 1). Zatem nowe brzmienie obowiązujące po dniu 1 stycznia 2016 roku ustawy o terminach zapłaty w transakcjach handlowych, przewidujące naliczanie odsetek ustawowych w wysokości określonej dla transakcji handlowych, ma zastosowanie do transakcji handlowych zawartych po dniu 1 stycznia 2016 roku, zatem nie odnosi się do umów będących przedmiotem niniejszej sprawy.

Mając na uwadze powyższe, Sąd Okręgowy na podstawie art. 386 § 1 k.p.c. zmienił zaskarżony wyrok na następujący: w pkt 1 zasądził solidarnie od P. S. i J. K. na rzecz P. R. kwotę 8.096,80 złotych oraz odsetki za zwłokę od kwot:

- 36,07 złotych od dnia 1 lipca 2015 roku do dnia 7 lipca 2016 roku;
- 35,94 złotych od dnia 14 lipca 2015 roku do dnia 7 lipca 2016 roku;
- 50,51 złotych od dnia 22 sierpnia 2015 roku do dnia 7 lipca 2016 roku;
- 14,09 złotych od dnia 30 września 2015 roku do dnia 7 lipca 2016 roku;
- 23,40 złotych od dnia 1 października 2015 roku do dnia 7 lipca 2016 roku;
- 24,34 złotych od dnia 7 października 2015 roku do dnia 7 lipca 2016 roku;
- 27,06 złotych od dnia 14 października 2015 roku do dnia 7 lipca 2016 roku;
- 24,19 złotych od dnia 21 października 2015 roku do dnia 7 lipca 2016 roku;
- 26,68 złotych od dnia 28 października 2015 roku do dnia 7 lipca 2016 roku;
- 15,17 złotych od dnia 17 listopada 2015 roku do dnia 7 lipca 2016 roku;
- 29,71 złotych od dnia 18 listopada 2015 roku do dnia 7 lipca 2016 roku;
- 35,20 złotych od dnia 26 listopada 2015 roku do dnia 7 lipca 2016 roku;
- 35,66 złotych od dnia 9 grudnia 2015 roku do dnia 7 lipca 2016 roku;
- 17,11 złotych od dnia 15 grudnia 2015 roku do dnia 7 lipca 2016 roku;
- 34,54 złotych od dnia 24 grudnia 2015 roku do dnia 7 lipca 2016 roku;
- 42,96 złotych od dnia 22 stycznia 2016 roku do dnia 7 lipca 2016 roku;
- 18,94 złotych od dnia 1 marca 2016 roku do dnia 7 lipca 2016 roku;
- 12,44 złotych od dnia 18 marca 2016 roku do dnia 7 lipca 2016 roku;
- 38,32 złotych od dnia 13 kwietnia 2016 roku do dnia 7 lipca 2016 roku;
- 44,05 złotych od dnia 15 kwietnia 2016 roku do dnia 7 lipca 2016 roku;
- 23,06 złotych od dnia 30 września 2015 roku do dnia 7 lipca 2016 roku.

Sąd Okręgowy w pkt 2 oddalił powództwo w pozostałym zakresie jako nie znajdujące podstaw w zgromadzonym materiale dowodowym.

Konsekwencją powyższej zmiany roszczenia głównego jest również zmiana zaskarżonego wyroku w zakresie rozstrzygnięcia o kosztach procesu i dlatego też Sąd II instancji w pkt 3 wyroku w oparciu o treść art. 100 k.p.c. zastosował zasadę stosunkowego rozdzielenia tych kosztów. Powództwo okazało się zasadne co do kwoty 8.096,80 złotych, co stanowi 93 % żądania pozwu. Pozwani wygrali zatem proces w 7 %, powód w 93 %. Na ogólną sumę kosztów w sprawie wynoszącą 3.934,00 złotych złożyły się:

- po stronie powoda koszty w wysokości 2.117,00 złotych, w tym: opłata od pozwu w kwocie 300,00 zł, wynagrodzenie pełnomocnika w kwocie 1.800,00 złotych, opłata skarbową od pełnomocnictwa w kwocie 17,00 złotych;

- po stronie pozwanych koszty w wysokości 1.817,00 złotych, w tym: wynagrodzenie pełnomocnika w kwocie 1.800,00 złotych i opłata skarbową od pełnomocnictwa w kwocie 17,00 złotych.

93 % z kwoty 3.934,00 złotych stanowi 3.658,62 złotych (koszty, które powinni ponieść pozwani). Oznacza to, że różnicę kwoty należnej od pozwanych i kwoty kosztów poniesionych ($3.658,62 - 1.817,00 = 1.841,62$ zł) należało zasądzić od pozwanych na rzecz powoda.

Uwzględniając powyższe Sąd Odwoławczy w pkt 3 wyroku zasądził solidarnie od P. S. i J. K. na rzecz P. R. kwotę 1.841,62 złotych tytułem zwrotu kosztów procesu.

Na podstawie art. 385 k.p.c. Sąd Okręgowy w pkt II wyroku oddalił apelację w pozostałym zakresie jako bezzasadną.

O kosztach postępowania apelacyjnego Sąd II instancji orzekł w pkt III na podstawie art. 100 k.p.c. w związku z art. 391 § 1 k.p.c. Pozwani przegrali sprawę w 93 %, w związku

z czym powinni zwrócić stronie przeciwnej poniesione przez nią koszty procesu w takim stosunku. Łącznie koszty w postępowaniu przed Sądem II instancji wyniosły kwotę 2.100,00 złotych. Powód poniósł w postępowaniu apelacyjnym koszty w wysokości 900,00 złotych, a pozwani w kwocie 1.200,00 złotych, na którą złożyły się: opłata od apelacji w kwocie 300,00 złotych oraz wynagrodzenie pełnomocnika pozwanych w kwocie 900,00 złotych. 93 % z kwoty 2.100,00 złotych stanowi 1.953,00 złote, co powinni ponieść pozwani. Zatem skoro ponieśli 1.200,00 złotych, to winni zwrócić powodowi kwotę 753,00 złotych.

Wynagrodzenie pełnomocnika powoda będącego radcą prawnym zostało ustalone na podstawie § 10 ust. 1 pkt 1 w związku z § 2 pkt 4 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 roku w sprawie opłat za czynności radców prawnych (tekst jednolity z dnia 3 stycznia 2018 roku Dz. U. 2018 roku; poz. 265 z późn. zm.). Natomiast wynagrodzenie pełnomocnika pozwanych będącego adwokatem ustalono na podstawie § 10 ust. 1 pkt 1 w związku z § 2 ust. 4 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 roku w sprawie opłat za czynności adwokackie (Dz. U. z 2015 roku, poz. 1800 z późn. zm.).